

UNIVERSITY COLLEGE LONDON

University of London

EXAMINATION FOR INTERNAL STUDENTS

For The Following Qualification:–

B.A.

Scand. Studs. SC2141: Intermediate Swedish

COURSE CODE : SCAN2141

UNIT VALUE : 1.00

DATE : 18-MAY-06

TIME : 10.00

TIME ALLOWED : 3 Hours

Answer ALL questions.

A. (30%) Read the following passage carefully and answer questions 1-3 below in your Answer Book.

Medeltida moral styr väckarklockan

Väckarklockan ringer. Miljoner svenskar tvingas i väg till jobbet eller plugget - långt innan de sovit färdigt. Allra tröttast är tonåringarna, och nu föreslår forskarna flexitid (d.v.s. personlig start- och sluttid) i skolan.

Klockan är halv nio. Elva byggjobbare skramlar med matlådorna i en barack i södra Stockholm. De har redan varit på jobbet i drygt två timmar, och nu är det lunch. Åke Trolin lämnade sängvärmen när klockan var kvart över fem.

- Det har varit en pina i alla år att komma upp i tid till jobbet, säger han.

Väckarklockan har varit min värsta fiende. Men nu har jag vant mig. Jag sover sex timmar per natt. Kommer hem efter jobbet vid halv fyra och lagar mat åt familjen. När disken är klar lägger jag mig i soffan och somnar direkt. Men efter tjugo minuter vaknar jag igen, och sedan är jag vaken till elva ungefär.

Alf Enkvist bor i Flen, elva mil från jobbet. Han steg upp klockan fyra och åt en stadig frukost. Kvart i fem satte han sig i bilen, tio över sex var han framme.

- Jag tycker att det är bra att jobbet börjar så tidigt, för på så vis slipper jag bilköerna. Egentligen borde man jobba efter solens rytm ... Fast då skulle man ju få gå upp så otroligt tidigt på sommaren, och på vintern blev det inte mycket gjort.

Lois Torrico är ensamstående pappa. När han smyger ut genom ytterdörren halv sex sover hans nioåriga dotter.

- Jag skulle helst vilja vinka av henne när hon går till skolan. I början kände hon sig lite ensam med sin frukost. Men vi har vant oss. Jag kommer ju hem vid fyratiden.

Stefan Fölster, chefsekonom på arbetsgivarnas organisation Svenskt Näringsliv, förklarar att det inte finns några nationalekonomiska skäl till att arbetsdagen ska börja vid någon viss tid.

- Ett land blir inte rikare därför att arbetarna kliver upp ur sängen klockan fem på morgonen - det är helt andra faktorer som avgör. Fler arbetsplatser borde införa flexitid, för i de flesta branscher är det inte alls nödvändigt att de anställda kommer till jobbet samtidigt.

Enligt sömn- och stressforskaren Mats Gillberg på Karolinska institutet kan det vara skadligt i längden att varje vardag bli väckt vid femtiden - i alla fall om man brukar hålla sig vaken till midnatt eller så.

- Bara den som lägger sig tidigt mår bra av att gå upp tidigt, säger han. Det är sömnlängden som är avgörande för hälsan och välbefinnandet. Om man sover för lite försämras immunförsvaret. Dessutom återhämtar sig inte kroppen som den ska. Många människor som är utbrända har det gemensamt att de har problem med sömnen.

Allra morgontröttast brukar tonåringarna vara. Krävande biologiska processer pågår i kroppen under puberteten; den som växer snabbt behöver mycket sömn.

- Många ungdomar sover alldeles för lite, säger Mats Gillberg. De lever ut sin nyvunna frihet i 24-timmarssamhället. Där allt är möjligt och tillgängligt dygnet runt: teve och video, dataspel och internet, nöjen och kompiskontakter. Tonåringarna förskjuter sin dygnsrytm så att den inte alls passar med skolans tider. Somliga vänder på dygnet på helgerna - de kommer till skolan med jet lag varje måndag.

Flera vetenskapliga undersökningar har visat att barn och ungdomar i västvärlden numera sover mindre än vad deras föräldrar gjorde när de var unga. I genomsnitt handlar det om en halvtimme mindre per natt för barn och en timme mindre per natt för tonåringar. Men det kan vara riskabelt att motarbeta den biologiska klockan. Störd dygnsrytm ger störd sömn, och för lite sömn ger inte bara sämre immunförvar, rubbningar i hormonsystemet och möjligen minskad tillväxt. Barn som lider av sömnbrist får också koncentrationssvårigheter och problem med humöret och impuls kontrollen. 14-15-åringar som är utpräglade kvällsmänniskor med sena nattvanor kan dessutom ha det svårare än andra med sin sociala anpassning, ha större problem med droger och alkohol och lyckas sämre i skolan.

Vad gäller skolan så finns det inga nationella regler för när skoldagen ska börja; varje skola bestämmer själv. Och vissa skolor har redan börjat experimentera med flexitid för eleverna. Men Mats Gillberg är tveksam:

- Om eleverna kunde få börja skoldagen när de vill mellan halv åtta och nio skulle de morgonpigga få chansen att komma i gång tidigt samtidigt som de morgontrötta får sova tills de känner sig som människor. Men det finns en risk. Samhället ska motverka - inte främja ungdomarnas sena kvällsvanor. Om det inte fanns några spärrar alls skulle många vända på dygnet. Morgontrötta tonåringar behöver i stället stöd och råd för att behålla en bra dygnsrytm och få tillräckligt lång nattsömn. I alla fall tycker jag att alla borde få sovmorgon varje måndag. På så vis mildrar man effekten av helgens nattsudd.

På Navestadsskolan i Norrköping går 630 elever i årskurserna fyra till nio. Lärarna har på försök gått ifrån ett traditionellt schema i några ämnen; i stället är det de individuella målen för elevernas arbete som styr. Och en bieffekt av detta är att eleverna har fått flexitid vissa dagar i veckan. En av lärarna heter Birgitta Stål. Eleverna i hennes klass kan "flexa" två dagar i veckan; de mest morgonpigga startar sin skoldag kvart i åtta, medan de sömnigaste kan komma när klockan är nio eller ibland så sent som tjugo i tio. Varje elev för in sina arbetstider i en pärm. Den som har jobbat mycket kan till exempel ta sovmorgon en måndag eller gå hem tidigt en fredag.

- Eleverna är väldigt nöjda med flexitiden, berättar Birgitta Stål. De verkar inte lika trötta, de känner att de har inflytande och att de äger sin tid. Och vi lärare kan enkelt erbjuda mer undervisningstid till elever som har det behovet. Det är viktigt för ungdomarnas motivation att undervisningen är individuellt utformad.

Vilka är då de historiska orsakerna till att så många skolor och arbetsplatser drar i gång så tidigt på morgonen? Åke Daun, professor emeritus i etnologi, svarar att det hänger samman med att bondesamhället levde kvar i Sverige långt in på 1900-talet.

- Bönderna gick - och går fortfarande - upp jättetidigt för att mjölka korna. Detta mönster levde kvar länge efter att folk hade börjat flytta in i städerna. Efter reformationen i mitten av 1500-talet fick vi en puritansk pliktmoral som präglade samhället under flera hundra år.

- Det ansågs länge som särskilt fint att arbeta hårt. Man skulle vara uppe med tuppen och inte ligga på sofflocket och dra sig. Arbetsmoralen var sträng.

Enligt Åke Daun har vi i Sverige av tradition en strikt syn på livet. I Sydeuropa råder en annan syn. Där är man ofta uppe till midnatt; i stället tar man siesta mitt på dagen.

- Men det har skett en förändring i Sverige under senare år. Njutningen har blivit legitim för den yngre generationen. Det är inte heller så fult att sjukskriva sig om man är trött, och man kan komma senare till jobbet om man har varit ute och firat.

Kulturen har blivit mer individualistisk och egoistisk.

1. Summarise the text in a few sentences in Swedish.

2. Answer in Swedish the following questions (as much as possible in your own words):

- (a) Varför är det inte bra att sova för lite?
- (b) Hur fungerar flextid i skolan i exemplet i texten?
- (c) Vad finns det för risker med flextid för ungdomar?
- (d) Varför börjar vi traditionellt dagen så tidigt i Sverige?
- (e) Hur håller den inställningen på att förändras i Sverige idag?

3. Translate the passage in the box into English.

B. (20%) Answer questions 1-4 below in your Answer Book:

1. Write the verb in a correct form in the sentences below:

- (a) att sitta   Förra veckan ... jag i parken och läste varje dag.
- (b) att sova   Var ... du igår natt?
- (c) att hinna   Jag har inte ... göra alla läxorna till idag.
- (d) att bestämma sig   Vi borde ... oss för vart vi ska åka i sommar.
- (e) att ses   De blev lika glada varje gång de ...
- (f) att sätta   Har du ... på potatisen?
- (g) att sjunga   Hon ... så otroligt vackert att jag får gåshud.
- (h) att hjälpa   Vill du att jag ska ... dig att flytta?
- (i) att rida   Har du ... någon gång?
- (j) att synas   Det ... inte på Erik igår att han hade gråtit hela natten.

2. Write the missing particle for each phrasal verb:

- (a) Jag läser aldrig ... en bok, en gång räcker.
- (b) Hur mycket pengar tänker du ta ... från banken?
- (c) Är inte maten klar någon gång? Jag svälter snart ... !
- (d) Nu måste vi sätta ..., annars blir vi aldrig klara.
- (e) Sätt ... kycklingen i ugnen och stek den i 30 minuter.
- (f) Det kommer att bli regn imorgon, det känner jag ... mig.
- (g) Kom ... att ringa mormor imorgon, det är hennes födelsedag!
- (h) Slå ... ordet i ordbok om du inte kommer på det!
- (i) Ta ... hunden från mig, jag är rädd för hundar!
- (j) Nu har du missat så många lektioner att det kommer att bli svårt att ta ... dem den här terminen.

3. Change the verbs in brackets from infinitive to past participle and write them in their correct form:

- (a) Han är mycket ... (tycka om) av sina kamrater.
- (b) Jag älskar ny-... (baka) bröd på morgonen!
- (c) Varför är våra sängar aldrig ... (bädda)?
- (d) Astrid Lindgrens böcker har blivit ... (översätta) till många språk,
- (e) ... (läsa) av många barn
- (f) och mycket ... (älska).
- (g) När man är ... (växa) måste man ta ansvar för sitt eget liv.
- (h) Hennes stuga låg djupt inne i skogen, långt ifrån be-... (bo) trakter.
- (i) Vi var ... (tvinga) att gå hem tidigt.
- (j) När vi kom ut på 90-väg blev jag hela tiden om-... (köra).

4. Write the correct form of the nouns and the adjectives in the following sentences:

- (a) Hennes ... (liten) (katt) var den ... (sötast) (katt) i världen!
- (b) En ... (vanlig) (dag) stryker jag åtminstone tio ... (vit) (skjorta).
- (c) Det ... (ledsen) (barn) blev tröstat av sin ... (snäll) (syster).
- (d) Det var ett väldigt ... (fin) (hus) ni har köpt! Har ni målat alla dessa ... (stor) (yta) själva?
- (e) Vi bor på samma ... (gammal) (hotell) varje gång vi är här – kan vi inte prova ett av de ... (ny) (ställe) vid stranden istället?

C. (50%) Answer question 1 AND 2 below in Swedish in your Answer Book:

1. (10%) Answer in c. 100 words ONE of the following three questions raised in the text above:

- (a) Tycker du att det är en bra eller en dålig idé att ha flexetid i skolan?
- (b) Borde vi förändra våra sömnvanor?
- (c) Hur viktigt tycker du att sömn är?

2. (40%) Write an essay on ONE of the following topics in Swedish (AT LEAST 300 words):

- 1. Vad är det för skillnad på att vara ung i dag och för trettio år sedan?
- 2. Goda och dåliga minnen från skolan.
- 3. Massmediernas inflytande på unga i dag.
- 4. Jämför två kulturer som intresserar dig och diskutera vad du tycker bättre och sämre om med dem.
- 5. Diskutera fördelar och nackdelar med Storbritanniens pubkultur.
- 6. Varför läser vi?